

Grundtvig: Turde jeg maaskee bemærke, om ikke det Samme kunde skee ved en Deling, thi det skulde da blot være Parenthesen, der er i veien, men at denne ikke kan være i veien for en Deling, har man jo seet nylig, nemlig ved den foregaaende Paragraph, hvor der er blevet stemt først over Misgjerningsfager og derefter over andre Sager.

Formanden: Jeg troer dog, at der er en væsentlig Forskjel; i det nævnte Tilfælde opløste Forslaget sig aldeles naturligt i to Sætninger efter de to Slags Sager, der var Tale om, hvorimod vi, ved her at tage Noget bort, forandre Forslaget. Tager vi nemlig „Tydsker“ bort, bliver den første Deel det Samme som Udkastet, og naar det saa derved er blevet afgjort som almindelig Regel, at ingen Udlandning skal have Indfødsret, kan man ikke bagefter sætte det under Afstemning, om Svenskere og Nordmænd skulle have Indfødsret. Det maatte da blive et Amendement til den almindelige Sætning, men saa maatte man tillige have stillet det som et Amendement til Udkastet, der da maatte være afgjort førend Udkastet. Paragraphen kan saaledes efter min Anskuelse ikke deles, men hvis, i Overensstemmelse med Regulativet, 15 Medlemmer forlange, at Afstemningen skal skee, ikke som Formanden, men som Forsamlingen bestemmer, maajeg bede de 15 Medlemmer at reise sig. Naar der ikke er 15 Medlemmer, der forlange det, kan jeg ikke gaae ind paa en Deling, men hvis den ærede Rigsdagsmand optager Forslaget med den Forandring, der blev anført af en anden æret Rigsdagsmand, vil det kunne komme under Behandling og Afstemning, naar $\frac{2}{3}$ af Forsamlingens Medlemmer ere enige deri. Jeg veed ikke, om den ærede Rigsdagsmand vil, at jeg skal sætte det under Afstemning.

Winther: Ja, jeg ønsker det.

Spørgsmaalet om, hvorvidt det forandrede Forslag skulde tages under Behandling og Afstemning, blev som Folge heraf af Formandskabet under Afstemning, men blev forkastet med 73 Stemmer mod 43. Derefter blev Udkastets § 46

„Ingen Udlandning kan herefter erholde Indfødsret uden ved Lov.“

vedtaget med 119 Stemmer mod 1.

Discussionen gik derefter over til den anden Behandling og Afstemning over §§ 2 og 66d. Den omdeelte Afstemningsliste indeholdt følgende Forslag:

§ 2.

- 1) Orstedes Forslag: At § 2 affattes saaledes: „Den evangelisk-kristelige Religion efter det Lærebegreb, som indeholdes i den augsburgske Confession, skal, som Landets almindelige Religion, fremdeles læres og øves overalt her i Riget.“
- 2) Dinsens Hovedforslag: „Folketirken er den evangelisk-kristelige, dens Lærere lønnes af Staten, efter Lov.“
- 3) Dinsens Biforslag: „Folketirken er den lutherisk-kristelige, dens Lærere lønnes af Staten, efter Lov.“
- 4) Barfods Hovedforslag: At „evangelisk-lutherisk“ ombyttes med „evangelisk-kristelig“.
- 5) Barfods Biforslag: (Hvis hiint ikke antages), at „evangelisk-lutherisk“ ombyttes med „lutherisk-evangelisk-kristelig“.
- 6) Udvalgets Mindretals (Christensen, Gleerup og Jacobsen) Forslag: (Udkastet i dets oprindelige Form.) Den evangelisk-lutheriske Kirke er, som den, hvori den overveiende Deel af Folket befinder sig, at ansee som den danske Folkekirk og nyder, som saadan, Understøttelse af Staten.
- 7) Paragraphen, saaledes som vedtagen ved første Afstemning: „Den evangelisk-lutheriske Kirke er den danske Folkekirk og understøttes, som saadan, af Staten.“
Som Tillæg til Paragraphen.
- 8) Orstedes Forslag: „De til samme (Landets almindelige Religion) henlagte Giendele og Midler blive at anvende efter deres Bestemmelse.“

Anmærkn. Hvis Nr. 1 forkastes, stiller Forslagsstilleren Nr. 8 til Udkastet med de af Udvalget foretagne Forandringer. (Nr 7.)

- 9) N. S. Jespersens Forslag: „De til kirkeligt Brug henlagte eller skænkede Giendele og Midler ere forbeholdte denne Bestemmelse.“

- 10) Eschernings Forslag til Nyholms dito, tiltraadt af Udvalgets Mindretal (Christensen, Gleerup og Jacobsen): Mellem „tilhørende“ og „Midler“ indskydes „og af Private skænkede“ og Ordene „for Giverens Bestemmelse“ indskydes efter Ordet „noget“ og foran Ordet „fremmed“.

Anmærkn. Stilles ogsaa til det forrige Schurmannske, nu Udvalgets Fleertals Forslag (Nr. 13).

- 11) Nyholms Forslag: „De Kirken, Skolen og milde Stiftelser tilhørende Midler kunne ikke anvendes til noget fremmed Diemed.“
- 12) Udvalgets Fleertals Forslag: „De til Kirken, Skolen eller milde Stiftelser henlagte eller skænkede Giendele og Midler kunne ikke anvendes til noget fremmed Diemed.“

Anmærkn. Det forbeholdes Redactionen, hvis det her omhandlede Tillæg antages, at bestemme, om det hellere skal staae som en egen Paragraph.

Forslaget under No. 1, 2, 3, 4, 5 og 8 erholdt efter Formandens Opfordring den fornødne Understøttelse. Forslagene under No. 9 og 11 bleve tagne tilbage.

Orsted: Jeg har idelig i denne Sal været i det Tilfælde, at maatte udtale mig, hvor jeg ikke havde det mindste Haab om at udrette Noget; det er naturligt, at jeg ikke har gjort det med Lyst, men fordi en fuld og inderlig Overbeviisning om min Blygt gjorde mig det til en Nødvendighed. I dette Tilfælde befinder jeg mig ogsaa med Hensyn til dette Forslag, da Omstændighederne tillade mig paany at fremsætte det og forsvare det. Jeg er vel overbevist om, at det er i Religionens og i Folkets Lær i det Hele, at al den Lvang, der er forbunden med Begrebet om en herskende Kirke, bortfalder, men jeg mener dog, at Kirken, idet den saaledes aflæder sig Begrebet af at være den herskende, dog ligesuldt maa beholde sin Charakter af offentlig og fremdeles maa beholde sin Berettigelse til som offentlig Religion at læres og øves overalt, og jeg troer, at dette i høi Grad er vigtigt for Folkets aandelige og borgerlige Værd. Jeg troer, at det ligger umiddelbart heri, at Kirken maa beholde de Giendomme, som engang ere henlagte til den, og jeg antager, at dette er grundet i alle Begreber om Ret, og jo mere man heri Salen har været tilbøielig til at forstaae § 2, som om den ophævede Begrebet om kirkelige Giendomme og gjorde dem til Statsgiendomme, saa at der efter den Stemning, der til enhver Tid maatte være herskende i Folkerepresentationen, kunde bevilges Mere eller Mindre til Fordeel for den evangelisk-kristelige Religion, destomere har jeg følt mig overbevist om Vigtigheden af, at den modsatte Anskuelse udtales her i Forsamlingen. Jeg skal ikke indlade mig paa en videre Udvikling deraf, da det kun vilde være en Gjentagelse, som jeg vilde ansee for urigtig, men jeg anseer det for min Blygt at give et gjentaget Vidnesbyrd om, at jeg fremdeles vedligeholder den Overbeviisning, som jeg tidligere har udtalt.

Formanden: Jeg har forglemmt at bemærke, at den ærede Forslagsstiller under Nr. 2 ønsker, at dette Forslag ved Afstemningen skal deles, saaledes at der afstemmes særskilt over første og anden Passus i Forslaget, hvilket ogsaa gjælder om Forslaget Nr. 3. Jeg burde have anmeldt dette strax ved Begyndelsen af Forhandlingen herom.

S. Jespersen: Det er et formelt Spørgsmaal, jeg vil tillade mig at gjøre. Der staaer til Slutning paa Afstemningslisten en Anmærkning, som siger, at det forbeholdes Redactionen, hvis det her omhandlede Tillæg antages, at bestemme, om det hellere skal staae som en egen Paragraph. Maatte jeg i den Anledning tillade mig at spørge den ærede Formand, om her er Tale om nogen anden Paragraph end § 2, og hvad der hører til den; ellers forekommer det mig, at der kunde stilles ethvert Forslag frem, som tidligere var forkastet, og som man saaledes vilde prøve paa at faae stiftet ind ved en ny Afstemning. Jeg troer, at vi maae holde os til § 2 alene, og at hvad der ikke staaer eller kan staae i den, maa falde bort.

Formanden: Jeg har heller ikke havt nogen Tvivl om, at dette Tillæg jo kunde staae i § 2, men jeg har meent, at det gjerne ved Redactionen under den 3die Læsning kunde afgjøres, om det dog ikke var bedre at sætte det som en særskilt Paragraph paa et andet Sted. Jeg kan ikke troe, at dermed skulde være den Fare forbunden, som den ærede Læser befrygter, det er nemlig kun, efterat een Afstemning over en Paragraph er tilendebragt, at der saaledes kan